

1033
A/

**SON
AR BIGOUDENNED**

Me z'a d'ober eur ganaouenn,
P'am euz paper, liou ha pluen,
Da dud Pont-n-abat, Plogastel,
Daou ganton braz a Vreiz-Izel,
Elec'h ma zo bigoudenned
Gant ho goazed montobaned. (1)

Touez ar bigoudenned ive,
A veler kalz kizou neve,
Ha marteze ve mad diouall
Ouz ar re anezho zo fall,
Pa na veler ket o virvi
Ann dour morse gant koanteri.

Ho zud koz ma zeufent en Jro,
A ve sabaturet hirio.
Ho bugale 'deuz troket kiz
Michans, da blijout d'ar bourc'hiz,
Ha troket feson da veva,
Da gaout digarez da eva.

Ar bigoudenned da vragal,
Ar bleo 'zestum divar ho zal,
Dindan koeffou-bleo alaouret,
Ar re zo vil a ve kuzet,
Re brenet d'ar pardon, d'ar zul
'Ziskouezont gant taledenn dul.

Handwritten musical notation on a five-line staff. The notation includes various note values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and clefs. The music is written in a style typical of early 20th-century manuscript notation. The staff is positioned on the right side of the page, adjacent to the lyrics.

(1) Abalamour ma lezont hano kear hag ar fabrik var ar mezer.

Var ho fenn giz eur glipennik,
Zo eur c'hoz tamm bigoudennik
Ho dillad all gant ar bordou
A dol skeud var ho diou chotou,
Ha c'hoaz ann dra-ze n'eo netra,
Ouz ann traon int kalz ar brava.

Gand ho zeir pe bedir lostenn,
Int teo evel eur varikenn,
Mes evit lod eo tromp-lagad
Poan deuz kaout eur gotillon vad.
Ar bordou all zo var plegou,
Avechou var dammou truillou.

Lezomp anezho da vragal,
Gand ho dillad da vad da fall.
Evit komz euz ar pardonieu,
Ar marc'hajou hag ar foariou,
Elec'h ma ve bigoudenned
Fichet da blijout d'ar voazed.

Ar voazed 'gredomp ve ive,
Fichet dont da leuriou neve,
Siret gant-ho ho bouteier
Gant ho dillad ve bordet kaer.
Sigarenn pe bibenn er beg
O tistaga bommou gallek.

Var ann tok pedir voulouzenn,
Evit plijout d'ar vigoudenn,
Chadenn ha mont euz ar c'hoste
Abalamour m'eo eur giz neve.
Ne d-eo ket dont d'ar gear abred
Ema ar mont gant ar botred.

Sellet a ve euz ar montchou,
Goude a ve gret signalou
D'ar merc'het da vont a vandenn
Da glask bep a vanne melen :
Ha na vent ket azezet mad,
Ve dira-z-ho eur voutaillad.

Setu 'maint en hostaleri

Ha dira-z-ho bep a hini :

- « Evom p ama bep a vanne,
- « Merc'hed, demeuz ann hini kre .
- « Ha goude ni gomzo laouen
- « Peb hini euz be vigoudenn. »

— « Drant-doue, merc'hed, n'hellomp ke

- « Eva guin-ardant 'vel goazed,
- « Na gand aoun ma zavfe d'hor penn
- « E raï d'eomp koll hor bigoudenn. »

Mez ar voazed oar ho ardou

Ziskenn d'ezho mellou banneou.

Ar vigoudenned gant ar joa,

A ra ar van d'en em jala :

- « Birviken n'hellimp, va Doue,
- « Eva ama eur seurt banne,
- « Devi a ra ann odivi
- « Ec'h mennargaz, na evfomp mui. »

Ar voazed a lavar d'ezho :

- « Merc'hed paour, na vec'h ket mezo,
- « Ne dal ket d'e-hoc'h laret aïaou !
- « 'Vit eva eur banne, na daou :
- « Kemerit brema c'hoaz euan all
- « Euz ho peg a z'aï ar vlas fall ! »

Goude oa evet daou vanne,

Founnuz re-all a ziskenne,

Ha na oa mui gant-ho chistrou,

Evit guelel mellou banneou,

A odivi leun ar verenn,

Hag ar goad ho sevel d'ho fenn !

Mes ruz evel eteoïou tan :

- « Hon tro merc'hed a zo breman,
- « Gouzout a rit, goazed, m'ervad,
- « Ema ganeomp foër Bont-n-Abad,
- « Eïa varc'hoaz, ludik, teir guech de,
- « Avalou-douar 'vo adarre.

« Petra, va zud, a vo evet ? »
— « Netra, nemet kafe-koeffet, »
Eme ann holl dud eñn eur vouez,
« Hennez ennomp 'zigaso groez. »
Mes dija oa leun ho boellou
Ma zeu er meaz a vegadou.

Goazed, merc'hed a glask neuze,
Er meaz monet gant ho c'hafe,
Mes diou, teir guech, gouezont en dro :
— « Ni, goazed, zo klaon, eme-z-ho. »
— « Re marteze hon euz evet,
« Evit klan ne d'oc'h ket, merc'hed ! »

Aoun braz am euz tont da facha
Ann dud ve bet o tischeolia,
Epad eunn nebeudik heuriou,
Azet eaz euz ann toliou,
O lakat ar guer da zeni
Hag ar goad enn-ho da virvi.

Enz ar mintin oant distagell,
Ho fennou savet goall-huel,
Brema gommansont ho flega,
'Vit ar c'hlaouren da zivera,
Var c'horre ho dillajou kaer
Da c'hortoz ma kouezfont er flear !

Goazed ha merc'hed dorn-oc'h-dorn,
Egiz pa vefent dal pe vorn,
A z'a da deuria ann henchou,
Elec'h eler gant ho friou :
« Petra ganeomp zo erruet ?
« Me laka Fanch ez omp kouezet ! »

Ar vigoudenn lavar d'ar goaz :
« — Dao eo d'eomp brema sevel c'hoaz,
« Ma evfomp Fanch bep a vannik
« Enn ti all, drant-doue ludik ; »
Savet gant poan er meaz ar pri :
Var eur bern mein var benn ho fri !

« Ma, boul-c'hurun, drant-doue brein,
« Va filet teuz var eur bern mein,
« Kignet va fri, n'oun nemet goët,
« Te gast drant-doue a to koët,
« Me am euz mez o vont d'ar ger
« Kollet va bros, va zavancher ! »

N'euz ket pell c'houi a vouse'hoarze,
Joaus enn eil ouz egile,
Oc'h eva odivi melen,
'C'hiz pa vije leaz dre zien,
Ha brema teuit d'en em dammall,
Elec'h araok renker diouall.

Guella peuz brema da ober,
Eo klask ho pros, ho tavancher ;
Tenna euz ho tillad ar pri ;
Louzaouit mor gellit ho fri,
Ha goulenn pardon ouz Doue,
Nerz na evfac'h birviken re.

C'houi goazed klaskit ho tokou,
Chommet var ho lerc'h er poullou,
Hoc'h izili torret aozet,
Ar friou kignet louzaouet,
Ha deskit c'hoaz en em ziouall
Da eva re 'benn ar vech all.

MIKEAL QUÉINEC.

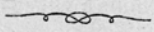
(Tous droits réservés.)

GUERZ VAR PEMP BEUZET

GANT EUN TAD DIGALOUN

Fanch-Mari PAUL, a Dremaouezan, en deuz beuzet he bevar groadur hag he c'hreg, d'ar 25 a viz guengolo 1885, e Feunteun-Aon, e parres Guipavas.

Tadou, mammou, tolit evez,
Na zigorfac'h d'ar baourentez,
A volonteze vad dor ho ti
Ha dont goude d'en em veuzi.

Abaoue eur pennadik zo,
Kalz tud ro d'ezho ho maro
Gand eur fuzuil, pe eur gorden,
Pe enn eur ster 'za var ho fenn.

Evit ar c'heit jomfomp ama,
Perak donet d'en em laza,
O terri lezennou Doue,
E riskl da goll c'hoas hon ene.

Na reomp ket evel ann den-man,
Fanch-Mari Paul, Dremaouezan,
'Deuz beuzet greg a bugale
Da lakat fin d'ho faourente.

Lod a lavar oant n'em glevet
E vijent ho daou n'em veuzet,
Veuchent ive ho bugale
Ho zriik c'hoaz bianik tre.

Pemp-varn' ugent a vengolo,
Bet e Brest 'laret kenavo,
E tiskenchont e gar Rody
Evit monet d'en em veuzi.

E gar Rody, p'oant diskennet,
Ouz ann dud o deuz goulennet :
« — Pelec'h e oa tosta ar mour,
« Ma'z afomp prim da gaout ann dour. »

Ann dud heb sonjal drouk ebet :
« — E Feunteun-Aon, dour a gavfet. »
Hag ann tad velet ar-plas-se :
« — Brava lec'h da goll hor bue. »

He vap Eugène hep kalz a nec'h,
A zigemer va he zivrec'h :
Ar vamm ive euz he c'hoste,
Eur verc'h trizek miz a zouge.

E kreiz 'tre-z-ho, ho merc'h Mari,
Eon dour 'z eent d'en em veuzi,
Hag ouzpenn ar vamm a veuzaz,
Ar frouez enn he c'hreiz a zougaz.

Kennerzet gand ann drouk-spered,
Er mor gerzent 'vel-ze renket,
Hep selaou mouez ho bugale,
Var bouez ho fenn outho lenve.

— « Perak hor beuzit iaouank flamm ?
A lavarent d'ho zad, d'ho mamm,
« Evid-hoc'h da gaout dienez,
« Dennit ket ganeomp hor buez.

« Tadik paour, gounezit d'eomp boed ;
« Goulennit, klaskit ma peuz ket.
« Mes Doue zifenn hon laza
« Var digarez n'euz ket bara.

« Ne d-co ket evit hor beuzi
« E oa deut dreiz-hoc'h d'hor c'hroui
« Hag eunn dervez e c'houlenno
« Kount ouz-hoc'h demeuz hor maro ! »

Etouez ar c'hri, ar c'hlemmou-ze
Ho merc'hik Mari a varve,
Hag ar vamm velet oa beuzet
He UN er mor oa gourvezet.

Gant-hi he bugel trizek miz
Egile oa c'hoaz en he c'hreiz,
Dre ann dour ann tad ho stlejaz
Ken na oant maro holl siouaz !

Ann tad elec'h en em veuzi,
Er meaz ho zenn bep ann hini,
O renka var 'r bord ar c'horsou,
A zislonk dour leiz ho ginou.

Tad digaloun petra teuz gret ?
Da bried paour a teuz beuzet ;
Beuzet pevar a vugale,
Kastizet sur vi gant Doue.

Justis ar bed-ma a dleje
Beza da lammet a vue,
Pa teuz beuzet eunn innosant
N'en devoa ket bet badiziant.

Hep nouen, na sakramant ebet,
E teuz bet beuzet da bried,
Gant tri groadur ar brava
Ar c'hosa n'oa ket pevar bla.

Ne dal ket d'eomp dizesperi,
Ma zeu ar baourentez n'hon ti,
Mes kentoc'h eget n'em laza,
D'eomp gant-hi da glask hor bara.

Ar barados zo prometet
D'ar paour 'vel d'ar vondianed,
N'on deuz 'met gouzanv hor poaniou
Er bed-ma dindan hon truillou.

(*Tous droits réservés.*) M. QUÉINEC.

Fanch-Mari PAUL en deuz 35 bloaz, ganet er Folgoat, hag o chom e Tremaouezan, he c'hreg a oa eur vaouez fur, hen avad a oa eunn didalvez. Etre-z-ho ho daou ho doa daou vil skoed, brema zo c'houec'h vloaz pa oant demezet. Brema ne oa mui netra. Rust e oa ouz he c'hreg ha klasket en doa he c'hrouga araok brema.

Kondaonet d'ar galeou evit ar rest euz he vuez, gant Lez-Varn Kemper d'ann 13 a viz genver 1886.

Kemper, moulet e ti de Kerangal.